

СВІТОВИЙ РИНОК НАФТИ

Поляков І.І.

Науковий керівник: к.е.н., доц., Рахман М.С.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Економічне зростання і добробут багатьох країн значною мірою залежать від рівня розвитку нафтовидобувної промисловості. Проблеми розвитку процесів, що впливають на ефективність діяльності нафтовидобувних підприємств, є найбільш актуальними для стабілізації економік нафтовидобувних країн.

Нафтовидобуток за останні 5 років в 2 рази перевищив приріст нових запасів, що може привести до швидкого вичерпання нафтових ресурсів. Для успішного розвитку нафтовидобувної галузі необхідні інвестиції порядку 10 млрд. дол. У зв'язку з цим, більшої актуальності набуває активізація інноваційно-інвестиційної діяльності нафтовидобувних підприємств, а також промислове освоєння виснажених нафтових родовищ малими підприємствами, що забезпечують 10% нафтовидобутку в країні і здатними довести нафтовидобуток до 60 млн. т до кінця 2010 року, що має певні перспективи з метою підвищення ефективності нафтовидобувного виробництва.

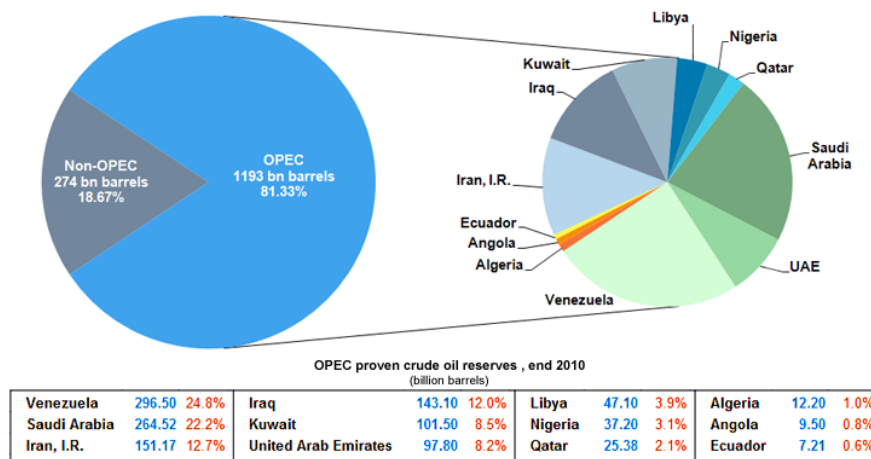
Фахівці виділяють легкі, середні і важкі сорти нафти, які мають свою назву: арабська нафта марки Dubai crude, британська північноморська нафта Brent і нафту з Венесуели з романтичною назвою Santa Barbara.[3]

Довгий час всередині Організації експортерів нафти (ОПЕК) в якості цінового еталону використовували легку аравійську нафту. Проте останнім часом для аналізу стану ринку ці країни використовують «кошик» із семи видів нафти (Saudi Arabian Light crude, Dubai crude, Bonny та Nigerian Bonny Light crude, Saharan Blend, Minas, Tia Juana та Isthmus). Російська нафта експорт йде під чотирма торговельними марками: Urals, Siberian Light, REBCO і Sokol. [3]

Сьогодні доведені світові запаси нафти становлять 1208,2 млрд. барелів. За останні 25 років цей показник стрімко зріс, збільшившись майже на 500 млрд барелів. Потенційні запаси нафти за останніми даними оцінюються в 2614 млрд барелів.[3]

Абсолютним лідером за доведеними запасами нафти є Близький Схід - на його частку припадає близько 61,5% від загального обсягу. При цьому близько 22% світових запасів припадає на Саудівську Аравію. Євразія володіє 12% світових запасів, з яких 6,6% припадає на Росію (рис. 1).[1] Основні запаси нафти знаходяться під контролем державних нафтових компаній, тому що нафтова промисловість - найважливіший сектор економіки для наповнення бюджету і можливість розвивати інші галузі економіки країн-експортерів нафти.

OPEC Share of World Crude Oil Reserves 2010

Source: OPEC Annual Statistical Bulletin 2010/2011 edition

Рис 1. Запаси нафти по країнах світу за 2010 рік [1]

До недавнього часу лідерами за обсягом запасів нафти вважалася Саудівська Аравія, але на початок 2011 років на перше місце за доведеними запасами нафти вийшла Венесуела – приблизно 269,5 млрд. барелів. Потрібно зазначити, що за 2010 року оцінка запасів нафти у Венесуелі зросла на цілих 40,4 відсотка, що перевищує запаси нафти Саудівської Аравії приблизно на «64,5 мільярда барелів. Іран і Ірак також отримали підвищення своїх запасів. В Ірані на 10,3 відсотка, а в Іраку на 24, 4 відсотка, що в перерахунки на барилі склало 151,2 мільярда і 143,1 мільярда відповідно.[3]

У країнах учасниках ОПЕК загальні доведені запаси нафти збільшилися за 2010 рік на 12 відсотків, що в перерахунку на барелі склало 1, 19 трильйона. В загальносвітових запасах нафти частка ОПЕК становить 81,3 відсотка.[2]

За сучасними оцінками, понад 80% розвіданих світових запасів нафти знаходяться в країнах ОПЕК - членів, причому основна частина запасів нафти ОПЕК на Близькому Сході, в розмірі 65% від загального обсягу ОПЕК. В ОПЕК доведені запаси нафти в даний час стали на багато більше 1190 млрд. барелів.[1]

Котирування нафти в 2010 році відрізняються дуже високою волатильністю - різко знижуються і знову злітають вгору. Це відкриває великі можливості для заробітку на коливаннях світових цін на нафту як через forex-брокерів, так і через ф'ючерсні контракти. Для вдосконалення світового ринку нафти необхідно :

1. Підвищення ефективності нафтовидобувного виробництва за рахунок нових технологій та продовження термінів експлуатації нафтових родовищ.
2. Оптимізувати оподаткування нафтових компаній.
3. Стимулювати внутрішній ринок нафти.
4. Підвищувати керованість нафтовим комплексом.

Перелік використаних джерел:

1. OPEC Annual statistical bulletin 2010-2011 // [Електронний ресурс] / www.opecbull.org
2. OPEC // [Електронний ресурс] // www.opec.org
3. Международная торговля сырьевыми товарами [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://rudiplom.ru/lekcii/economika/Mirovaya_ekonomika